

Rapport aanvullend ecologisch onderzoek

Apeldoornse-Edesweg te Otterlo

Status van het
document:

Definitief

Datum: 15-05-2025

Sweco Nederland B.V.

Onderwerp

Projectnummer

Klant

Auteur

Gecontroleerd door

Datum

Versie

Handelsregister 30129769

aanvullend ecologisch onderzoek

51027171-001

Gemeente Ede

Valentiin Jeronimus

15-05-2025

1

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Gebiedsbeschrijving	5
2.1	Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	5
2.2	Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie	6
2.3	Te verwachten werkzaamheden en ingrepen	7
3	Resultaten voorgaand onderzoek	7
4	Onderzoeksmethodiek	8
5	Onderzoeksresultaten	9
6	Toetsing aan wet- en regelgeving	10
7	Conclusies en aanbevelingen	10
 Bijlage		
	Geraadpleegde bronnen	11
	Verklarende woordenlijst	12

1 Inleiding

Sweco heeft van gemeente Ede opdracht gekregen voor het uitvoeren van een aanvullend ecologisch onderzoek aan de Apeldoornse-Edeseweg te Otterlo.

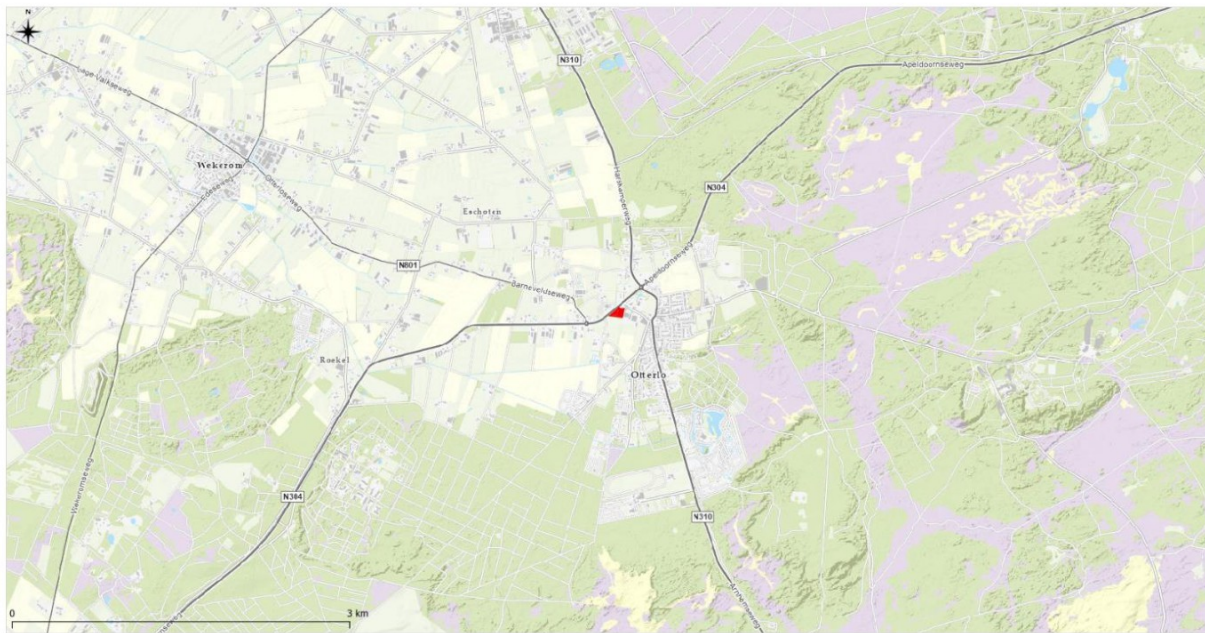
Het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen herontwikkeling van de onderzoekslocatie.

Het aanvullende onderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van de resultaten van de quickscan natuurwaarden die Econsultancy (nu Sweco) in november 2024 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd (rapport 26589.001).

2 Gebiedsbeschrijving

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie ($\pm 8.294 \text{ m}^2$) ligt aan de Apeldoornse-Edeseweg te Otterlo en heeft perceelnummer OTL02-E-2882. In figuur 2.1 is de onderzoekslocatie weergegeven.

Figuur 2.1 Topografische ligging van de onderzoekslocatie.

De onderzoekslocatie is bebouwd met vrijstaande woonhuizen en erven met schuren. Op één van de erven worden onder andere geiten gehouden. In het noordoosten van de onderzoekslocatie is een deel groen aanwezig dat bestaat uit enkele bomen en struikgewassen. Het overige deel van de onderzoekslocatie bestaat uit grasland. Het grasland betreft tevens het plangebied waarbinnen de voorgenomen plannen plaats dienen te vinden.

Ten noordwesten van de onderzoekslocatie is de N304 gelegen, waarna landelijk gebied volgt. Ten zuiden van de onderzoekslocatie zijn graslanden gelegen. Direct ten oosten van de onderzoekslocatie bevinden zich loodsen met een opslagterrein en woningen. Op enkele honderden meters ten oosten ligt de bewoonde kern van Otterlo.

Figuur 2.2 Luchtfoto van de onderzoekslocatie (witte stippellijn) en planlocatie (gele stippellijn).

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie

De initiatiefnemer is voornemens om binnen een deel van de onderzoekslocatie, de planlocatie, een brandweerkazerne te realiseren. In figuur 2.3 is een inrichtingsschets weergegeven.

Figuur 2.3 Inrichtingsschets planlocatie (bron: gemeente Ede).

2.3 Te verwachten werkzaamheden en ingrepen

Voor de bouw van de nieuwe brandweerkazerne wordt de huidige grond eerst bouwrijp gemaakt. Vervolgens zullen de bouw van de kazerne, de aanleg van parkeerplekken, en de constructie van een toegangsweg plaatsvinden.

3 Resultaten voorgaand onderzoek

Uit de quickscan blijkt dat, om de effecten van de ingreep volledig te kunnen toetsen aan de Omgevingswet er op sommige punten meer informatie is benodigd:

Steenuil

Nader onderzoek dient uit te wijzen of er sprake is van beschermd leefgebied op de onderzoekslocatie. Het nader onderzoek bestaat uit drie veldbezoeken in de periode 15 februari tot en met 15 april. Waarbij de planlocatie en de directe omgeving wordt onderzocht op de aanwezigheid van steenuilen.

Natura 2000

Nader onderzoek naar stikstofdepositie wordt noodzakelijk geacht. Dit kan in eerste instantie met een AERIUS-calculator.

4 Onderzoeksmethodiek

Voor het onderzoek naar de steenuil is in de periode half februari tot half april een drietal avondbezoeken uitgevoerd. Hierbij is gebruik gemaakt van geluidsnabootsing. De inventarisatiemethode is overeenkomstig met de methode die opgesteld is door Steenuilenoverleg Nederland (STONE).

Tabel 4.1 bevat een overzicht van de uitgevoerde veldbezoeken.

Tabel 4.1 Onderzoeksinspanning per soortgroep.

		februari	maart	april	mei
steenuil	tijdstip	-	3 x avond		
	datum		Zie tabel 4.2		
	functie		territorium		

* De onderzoeksinspanning is weergegeven voor één persoon, maar is door twee personen uitgevoerd.

Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van steenuilen gunstig. Tijdens geen van de veldbezoeken was de temperatuur lager dan 6 °C. De windsnelheid lag beneden de 4 Bft. en er was geen sprake van neerslag.

Tabel 4.2 Omstandigheden nadere onderzoeken vleermuizen.

Datum	Tijd	Temperatuur	Weersomstandigheden
05-03-2025	19:00 - 21:00	6 °C	2 Bft. Droog, licht bewolkt
18-03-2025	19:15 - 21:15	6 °C	3 Bft. Droog, helder
14-04-2025	21:10 - 23:10	15 °C	2 Bft. Droog, licht bewolkt

5 Onderzoeksresultaten

Uit het onderzoek dat door Sweco is uitgevoerd blijkt dat er meerdere steenuil territoria aanwezig zijn rondom het plangebied (zie figuur 5.1). Op basis van het uitgevoerde onderzoek zijn er totaal 5 steenuil territoria vastgesteld. Bij het bepalen van territoria is de aanwezigheid van een baltsend individu en/of de aanwezigheid van een bezet nest het uitgangspunt.

SteenUILen foerageren binnen 100 tot zo'n 300 meter vanaf de nestlocatie (Van Nieuwenhuijse, D., van Harxen, R., Johnson, D. H., & De Raedt, J., 2023). Op basis van een theoretische benadering, waarbij een homerange van 300 meter, wordt gehanteerd valt het plangebied niet binnen een territorium. Het meest nabijgelegen territorium bevindt zich op 50 meter van de planlocatie.

Figuur 5.1 Steenuil territoria op basis van veldinventarisatie voorjaar 2025.

6 Toetsing aan wet- en regelgeving

De steenuil valt onder het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn ondergebracht in paragraaf 11.2.2 (Bal). Het is verboden de voortplantings- en rustplaatsen te beschadigen of te vernielen en de nesten mogen niet worden weggenomen.

Omdat de onderzoekslocatie geen beschermde functie heeft voor de steenuil is er geen sprake van overtreding van de Omgevingswet ten aanzien van de steenuil als gevolg van de werkzaamheden. De werkzaamheden kunnen uitgevoerd worden zonder verdere maatregelen te treffen ten aanzien van de steenuil.

7 Conclusies en aanbevelingen

Sweco heeft in opdracht van gemeente Ede een aanvullend ecologisch onderzoek uitgevoerd aan de Apeldoornseweg-Edeseweg in Otterlo.

Het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen herontwikkeling van de onderzoekslocatie

Voorgenomen ingreep

De initiatiefnemer is voornemens om een brandweerkazerne op de planlocatie te realiseren.

Resultaten van aanvullend ecologisch onderzoek

Op de onderzoekslocatie zijn geen beschermde functies ten aanzien van de steenuil aangetroffen. De vastgestelde territoria bevinden zich buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.

Conclusie

Op basis van het door Sweco uitgevoerde onderzoek is vastgesteld dat er geen verbodsbepaling van de Omgevingswet ten aanzien van de steenuil wordt overtreden.

Bijlage

Geraadpleegde bronnen

BIJ12 (2017). Kennisdocument steenuil. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/onderwerp/natuurinformatie/kennisdocumenten-soorten-natuurbescherming/>

Van den Bremer L., van Harxen R. & Stroeken R. 2009. Terreingebruik en voedselkeus van broedende Steenuilen in de Achterhoek. SOVON-Onderzoeksrapport 2009/02. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.

Van Harxen R. et al. 2014. Reproductieonderzoek aan de steenuil in de Achterhoek en Liemers in de periode 1979—2014. Uilen 5: 12-29.

Van Nieuwenhuyse, D., van Harxen, R., Johnson, D. H., & De Raedt, J. (2023). In The Little Owl: Population Dynamics, Behavior and Management of *Athene noctua* (pp. i–ii). half-title-page, Cambridge: Cambridge University Press.

Sovon, Vogelatlas Steenuil, geraadpleegd op 7-6-2024, <https://stats.sovon.nl/stats/soort/7570>

Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een vergunningssaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Broedseizoen

Voor het broedseizoen staat in de wet geen vaste periode. De looptijd verschilt per soort en varieert per jaar. Veel vogelsoorten broeden ongeveer tussen 15 maart 1 september.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/NNN hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/NNN, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Foerageergebied

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of voortplantingsplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamkolonie

De kraamkolonie bestaat uit alle vruchtbare vrouwtjes binnen een kolonie vleermuizen een kraamkolonie bestaat uit meerdere kraamgroepen.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Omgevingsvergunning

Het onderdeel soortbescherming onder de Omgevingswet heeft als om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Omgevingswet een aantal schadelijke handelingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een omgevingsvergunning benodigd zijn. Een omgevingsvergunning is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Omgevingswet. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Omgevingswet significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast. Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen.

Voortplantingsplaats of rustplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Omgevingswet omschrijft niet exact wat een vaste rust- of voortplantingsplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kan sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door groepjes vrouwtjes en jongen gebruikt, in de kraamperiode door individuele mannetjes.